

ETT RÖDARE OCH GRÖNARE JÖNKÖPING

Vänsterpartiets kommunprogram
2019 – 2022

Innehåll:

Ett solidariskt Jönköping	2
Morgondagens Jönköping	3
En öppen och inkluderande kommun	4
En progressiv och inbjudande kommun	5
Upphandling	5
Landsbygdsutveckling – hela kommunen ska leva!	6
Goda villkor för näringslivet	6
Turism	7
En arbetsgivare med demokrati och jämställdhet som ledstjärna	8
Rikt kulturliv, stimulerande fritid och dynamiskt idrottsliv	10
Vi bygger ett hållbart samhälle	12
Transporter	13
Klimat och energi	14
Mark och vatten	15
Lära för livet!	15
Förskola	17
Fritidshem	18
Grundskola	18
En gymnasieskola som förbereder för vuxenlivet	19
Vuxenutbildningen – en del av det livslånga lärandet	20
Välfärd för trygghet och jämlikhet	21
Bra bostad åt alla	21
En värdig ålderdom	21
Insatser av och för anhöriga	23
Individ- och familjeomsorg	23
Tillgänglighet för alla	24
Välfärd är brottsförebyggande	25

Ett solidariskt Jönköping

Varje reellt steg framåt är mera värt än ett dussin program.
Karl Marx

Vänsterpartiet är ett socialistiskt, feministiskt och antirasistiskt parti på ekologisk grund. Vi tror på människans och politikens kraft. Samhället förändras genom att vi tillsammans organiserar oss. Vi vill stärka det gemensamma, välfärden och det offentliga. Kommunen ska ha en välkött ekonomi, till gagn för våra verksamheter och investeringar i morgondagens välfärd.

Vi ska värna våra gemensamma tillgångar. De kommunala bolagen ska förbli i offentlig ägo, skola, vård och omsorg drivas i kommunal regi. Privatiseringar leder till ökad segregation, vidgade klassklyftor, minskad kontroll och insyn – demokratin krymper. Medborgarna förvandlas till kunder, politiken minimeras. Vi vill det motsatta! Bestämmanderätten över det som styr stora delar av vår vardag ska ligga i medborgarnas egna händer.

Medborgarnas demokratiska inflytande, insyn och kontroll ska utvecklas. Vi sätter människan före marknaden. Våra behov ska tillgodoses på lika och rättvisa villkor. Jämlikhet och jämställdhet är våra ledstjärnor.

Vi inser att klimatkrisen kräver en radikal och handlingskraftig politik som skyndsamt fasar ut fossila bränslen och ställer om vårt samhälle så vi kan leva inom de gränser naturen sätter upp. För att lyckas måste klimatomställning gå hand i hand med omställning till ett jämlikt samhälle.

Vårt framtida Jönköping byggs solidariskt - det är rödare och grönare!

Morgondagens Jönköping

*Den mätta dagen, den är aldrig störst. Den bästa dagen är en dag av törst.
Nog finns det mål och mening i vår färd - men det är vägen, som är mödan värd.*
Karin Boye

I morgondagens Jönköping

genomsyras samhällsbyggandet av en vilja att skapa jämlika strukturer för social sammanhållning,

har vi en solidarisk välfärd, befriad från kapitalismens logik, där våra skattemedel går till verksamheterna och är till för allmän nytta,

har vi en jämställd arbetsdelning mellan obetalt och betalt arbete, där män tar lika stort ansvar som kvinnor för omsorgen av barn, gamla och sjuka,

arbetar vi konsekvent för att skapa likvärdiga uppväxtvillkor för barn och ungdomar,

skapar målmedvetet bättre förutsättningar för god hälsa och ökat välbefinnande,

har kommunens anställda makt och inflytande över sitt arbete och sin arbetsmiljö,

finns gemensamma mötespunkter befriande från kommersialism och ett rikt och tillgängligt kulturliv för alla åldrar,

finns det goda möjligheter att bo och verka i kommunens landsbygdsområden,

tar vi ansvar för flyktingar och bejakar den mångfald som detta ger,

har vi gjort vår del av klimatanpassningen,

är kollektivtrafik och cykel de dominerande färdätten,

bygger vi husen i trä och förser dem med solceller,

har vi en skola, fri från vinstintressen och med hög kvalitet, som ger möjligheter för alla att utvecklas efter sina förutsättningar,

har vi en väl fungerande hemtjänst som gör att äldre tryggt kan bo kvar i sitt hem,

har personer med funktionsnedsättning möjlighet att styra sina egna liv och vara fullt delaktiga i samhällslivet,

känner sig medborgarna trygga och är kriminaliteten låg.

En öppen och inkluderande kommun

Rädsla gör sällan vackra saker. Får oss sällan att växa. Rädsla kan leda till handlingar som räddar oss. Men inte mer. Att göra rädslan till drivande kraft i människor är inte att bygga ett samhälle.
Nina Björk

Öppenhet och offentlighet ska råda i all kommunal verksamhet. Kommunens webbplats ska innehålla samtliga antagna dokument, program, konventioner, mål- och policydokument och föreskrifter. Samhällsinformation skall ges ut på olika språk. Medborgarna skall ges tillgång till kommunal information och kommunala tjänster utan att vara hänvisade till enbart digitala plattformar.

Till gagn för medborgarna och de förtroendevalda ska analyser och rapporter om socioekonomiska förhållanden i kommundelarna kontinuerligt utarbetas och presenteras. Dessa utgör underlag för vilka insatser som krävs för att utveckla kommunen till det bättre och skapa mer rättvisa förhållanden för dess medborgare.

Att redovisa hur vi nyttjar och förvaltar våra gemensamma resurser och angelägenheter är en självklarhet i ett öppet och demokratiskt samhälle. Bidrag till friskolor ska redovisas i kommunens årsredovisning.

Jämställdhetsperspektivet ska genomsyra kommunens alla verksamheter. Patriarkala strukturer ska brytas och kommunen ska säkra att alla medborgare får lika god service och lika bemötande oavsett kön. Kommunen ska tillsammans med föreningslivet och andra aktörer aktivt motverka könsdiskriminering och förtryck varhelst det uppträder.

Det ska finnas utbildning om och handlingsplaner mot sexuella trakasserier i alla kommunala verksamheter. Personal i kommunal verksamhet och verksamhet finansierad med kommunala medel ska ha kompetens för att kunna bemöta fördomar om hbtq-personer och främja ett klimat för sexuellt likaberättigande.

Patriarkalt förtryck tar sig många uttryck, från inlåsande könsroller till ”traditionell” uppfostran där i synnerhet flickors rörelsefrihet begränsas i ”hederns” namn, till tvångsäktenskap och våld som yttersta uttryck. De som vill ta sig ur sådana förhållanden ska ges ett aktivt stöd på sina egna villkor.

Kvinnors rättigheter är mänskliga rättigheter och får aldrig kränkas med hänvisning till religion, kultur eller biologi. Kommunens personal ska erbjudas utbildning om mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck så att kränkningar upptäcks och stöd ges.

Det ska finnas arenor som underlättar för möten över generationsgränser, mellan subkulturer, över sociala och etniska skrankor, i syfte att stärka mångfald, tolerans och förståelse.

Kommunen ska motverka rasism och främlingsfientlighet och ha en human och solidarisk inställning till flyktingar och invandrare. Människor med olika kunskaper, erfarenheter och med olikartad kulturell och etnisk bakgrund ger en berikande mångfald. Kommunen ska solidariskt med landets övriga kommuner ta ansvar för flyktningmottagandet.

Nyanlända ska snabbt få möjlighet till språkundervisning, övriga studier, praktik eller annat arbete för att underlätta integrationen i samhället. Föreningslivet har en viktig funktion i integrationsarbetet. Kommunen ska stödja och främja folkrörelser och ideella organisationer som arbetar aktivt med detta.

Papperslösa flyktingar ska ha rätt till hälso- och sjukvård. Att vistas i skolan några timmar om dagen, med struktur och kamrater, kan vara avgörande för barnens välbefinnande. Den rätt som gäller för barn till asylsökande ska därför också gälla för barn som lever gömda. Den ska gälla från förskola till gymnasieskola inklusive särskola.

Kommunen ska utveckla vänortsrelationer med kommuner i olika delar av norra Europa.

Kommunen ska delta i solidaritetsyttringar när det handlar om kränkningar av mänskliga rättigheter och brott mot folkrätten. Jönköpings kommun ska inte upphandla varor eller tjänster från ockuperad mark, t ex Västbanken.

Arbetet mot diskriminering, rasism och främlingsfientlighet måste ständigt utvecklas. Samverkan med och byte av idéer och erfarenheter med andra kommuner och städer är viktigt. Jönköpings kommun bör ingå i European Coalition of Cities against Racism.

En progressiv och inbjudande kommun

Upphandling

Universums moraliska båge är lång men den böjer sig mot rättvisa.
Martin Luther King

Jönköpings kommuns inköp omfattar stora ekonomiska värden. Årligen görs upphandlingar för cirka 2,5 miljarder kronor. Upphandlingen regleras hårt av EU:s regelverk, vilket begränsar möjligheterna att ställa sociala och miljömässiga krav.

Upphandlingen är ett viktigt verktyg för klimatomställningen. Kommunens inköp av varor och tjänster ska premiera effektiv energianvändning och hållbara lösningar. Upphandlingen ska användas strategiskt för att stärka arbetsrätt och arbetsvillkor. Kommunen ska bruka upphandling med social hänsyn för att främja arbete, sysselsättning och delaktighet för utsatta grupper, till exempel personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Varor och tjänster som levereras till kommunen ska vara framställda under förhållanden som är förenliga med FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, International Labour Organizations (ILO) kärnkonventioner, FN:s barnkonvention och FN:s deklaration mot korruption.

Bra miljöval ska präglade kommunens inköp. Livsmedel som innehåller gentekniskt förändrade produkter ska inte upphandlas. Andelen ekologiska och klimatcertifierade livsmedel ska öka och gärna överstiga de nationella målen. Rättvisemärkta varor ska prioriteras vid kommunala inköp.

Skattepengar ska under inga omständigheter användas för att subventionera usla arbetsvillkor, dålig arbetsmiljö eller miljökadlig verksamhet. Kommunen ska endast anlita seriösa företag som följer de spelregler som gäller för svensk arbetsmarknad. Alla leverantörer skall respektera ILO:s kärnkonventioner genom hela produktionskedjan. Det finns ett verktyg för detta, Vita jobbmodellen, som kommunen bör använda. Kommunen ska vid upphandling av tjänster kräva att meddelarskydd ska gälla för de anställda.

En antidiskrimineringsklausul ska införas i avtalen för att säkerställa att kommunen inte gynnar företag som diskriminerar. Klausulen innebär att entreprenören åtar sig att inte bryta mot gällande diskrimineringslagstiftning, om så sker har kommunen rätt att häva avtalet.

Kommunen ska skaffa sig verktyg och ha resurser för att under hela avtalstiden kunna övervaka att alla krav som ställs på leverantören efterföljs.

Landsbygdsutveckling – hela kommunen ska leva!

Lived po lanned, De e va ja vill ha. Lived po lanned, De enda som e bra
Peps Persson

Det ekonomiska systemet koncentrerar av egen kraft investeringar och kapital till kommunens centrala delar. Det är när marknadskrafterna får fritt spelrum som butiker stängs och jobb och resurser koncentreras till centrum. Detta motverkas och kompenseras med utvecklad samhällsservice och infrastruktur som täcker hela kommunen.

Det ska finnas goda möjligheter att bo och leva i samtliga kommundelar. Därför måste obalansen mellan centrum och periferi motverkas. Ett medvetet bevarande av offentlig service påverkar starkt åt rätt håll. Likvärdigheten är en grundläggande princip - skola, vård och omsorg ska erbjudas i samtliga kommundelar. Bibliotekens roll som kulturcentra ska stärkas och biblioteksfilialernas roll i kommundelarna ska framhävas.

Bostadsbolaget Junehem ska ta ansvar för bostadsbyggande i delar av sitt verksamhetsområde. Tillgången till hyresrätter är avgörande för att ungdomar som vill bo i bygden ska kunna flytta hemifrån och för äldre som vill bo kvar i sina hemtrakter.

Kompetensförsörjning är en viktig fråga för kommunen i allmänhet och dess landsbygder i synnerhet. När det blir svårt att förse kommunala verksamheter på landsbygden med personal ska kommunen kompensera detta med bättre villkor för att öka attraktiviteten.

En utbyggd digital och fysisk infrastruktur är en förutsättning för att kommunens landsbygder ska ha goda utvecklingsmöjligheter. Kommunens alla delar ska ha tillgång till bredband senast 2020. Kommunen bör föra en aktiv dialog med Jönköpings länstrafik i syfte att främja hållbart resande inom hela kommunen. Även på landsbygden ska vi ha en god trafikmiljö där cyklister och fotgängare kan ta sig längs vägarna till kollektivtrafik, arbete och skola på ett säkert sätt.

Sverige ska vara mer självförsörjande på livsmedel. Det finns en stor potential inom lokal livsmedelsförädling och småskaligt mathantverk. En miljöanpassad kommunal upphandling gynnar lokalproducerade och ekologiska livsmedel och skapar jobb lokalt.

Goda villkor för näringslivet

Människorna kommer till staden för att söka en utkomst och överleva, men de stannar där för att kunna leva ett gott liv.
Aristoteles

Politiken har en avgörande roll när det gäller att skapa fler jobb och få en fungerande arbetsmarknad. Cirka en fjärdedel av arbetskraften finns inom stat och kommun. Samhället tar hand om barn och gamla, utbildar arbetskraften, botar och rehabiliterar, står för trygghetssystemen, försörjer med infrastruktur och mycket annat som behövs för att företag ska kunna fungera. Till detta kommer den lagstiftning som sätter upp spelregler för företagande.

Kommunens geografiska läge utgör en stor fördel då det gäller produktion och transporter, såväl för industri och jordbruk som för service. Företagare med olika verksamheter ska känna sig välkomna till Jönköpings kommun.

Kommunen ska ha en samlad och tydlig ingång gällande företagsfrågor och ska, i samarbete med utvecklingsfonder, arbetsmarknadsmyndighet och finansieringsinstitut uppmuntra och understödja de som önskar starta företag.

Företagslotsen ger värdefullt stöd och hjälp till företagare. Även övriga kommunala verksamheter ska arbeta för ett gott företagsklimat. Hit hör bemötandefrågor och handläggningstider när man söker bygglov eller tillstånd.

Väl fungerande service och god infrastruktur ska finnas i alla kommundelar. En god planering för lämplig industrimark ska finnas i olika delar av kommunen. Kommunen ska, i syfte att främja företagsetableringar, erbjuda mark och god infrastruktur med särskild satsning på spårbundna transporter. I infrastrukturen ingår även tillgång till bredbandsuppkoppling. Kommunen ska verka för att tillgång till sådan finns i hela kommunen.

Turism

*När man vandrar arbetar kroppen och sinnena tillsammans
vilket främjar tänkandet på ett närmast fysiskt sätt.*

Rebecca Solnit

Jönköpings kommun erbjuder rika upplevelser för alla som är intresserade av natur, kultur och historia. För besöksnäringen är natur, kulturlandskap och historiska miljöer grundläggande förutsättningar - värden som vi ska värna om och kunna använda. Kommunens geografiska läge och storlek, kombinationen av landsbygd och större småstad, gör den attraktiv.

Besöksnäringen baseras inte enbart på långväga resenärer, den inriktas även på att erbjuda arrangemang, upplevelser och rekreation för kommunens och regionens invånare. Det är viktigt att i samverkan med Länstrafiken underlätta och främja hållbar turism i vår kommun och vårt län genom att sommartid erbjuda attraktiva resor med kollektivtrafik.

En besöksnäring som kan leda till utveckling av lokala miljöer och skapa långsiktiga arbetstillfällen bör beaktas vid planering av markanvändning, infrastruktur och kollektivtrafik.

Det ska finnas god och samlad information om Jönköping och Vätterbygden till såväl de egna kommuninvånarna som besökare. Uppgifter om kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer ska utgöra en del av informationen. Stadsnära naturområdena ska vara ett givet inslag.

Delar av kommunen, från Huskvarna upp till Östgötagränsen, ingår i Biosfärområde Östra Vätterbranternas. Det öppnar upp för turister som intresserar sig för natur och kultur. Området bör framhåvas i turistinformationen. Kommunens stora besöksmål Gränna bör få en cykelbana hela vägen från Huskvarna.

Jönköping bör hålla sig med minst en stationär turistbyrå. En bra placering är i anslutning till Resecentrum. Till uppgifterna för en turistbyrå kan även vara biljettförsäljning till olika lokala evenemang.

En arbetsgivare med demokrati och jämställdhet som ledstjärna

Om man vill bryta ner en människa så behöver man bara göra hennes arbete meningslöst.
Fjodor Dostojevskij

Jönköping växer. År 2025 beräknas kommunen ha fler än 150 000 invånare. De verksamheter som påverkas mest är skola och äldreomsorg. Enligt personalbehovsprognosen beräknas rekryteringsbehovet fram till 2025 uppgå till drygt 12 000 personer.

Jönköpings kommuns förvaltningar och bolag ska vara förebilder som arbetsgivare och föredömen när det gäller personalpolitik. Personalen ska vara delaktig och ha inflytande över sin arbetssituation. Kommunen ska satsa på självförvaltning och utveckla en decentraliserad arbetsorganisation som tar till vara personalens individuella förutsättningar och kompetens. Kommunen ska ha ett nära och förtroendefullt samarbete med de fackliga organisationerna och tillsammans med medborgare och anställda verka för en verksamhet med hög kvalitet.

Idag arbetar cirka en fjärdedel av kommunens anställda deltid. Kvinnor arbetar oftare deltid och har, oftare än män, ofrivilliga deltidsanställningar eller tidsbegränsade anställningar. Alla ska ha rätt till heltid. Det är en jämställdhetsfråga och ska vara norm. Ofrivilliga deltidstjänster ska omvandlas till heltidstjänster och timanställningar till fasta tjänster.

Det bör finnas pooltjänster på de flesta enheter för att man snabbt ska kunna sätta in utbildad arbetskraft när det behövs ersättare. Delade turer ska inte förekomma annat än undantagsvis. Vikariat och visstidsanställningar ska få vara längst ett år.

Hemtjänsten ska organiseras i mindre och mer självstyrande grupper enligt modell från Sundsvalls kommun. Vikarier ska snabbt kunna fås från näraliggande pooler. Kontroll- och tidsmätningssystem i hemtjänsten ersätts med tillit till personalens och hemtjänstgruppernas ansvar och förmåga att ge en god omsorg.

Forskningen pekar på avsevärda försämringar i den psykosociala arbetsmiljön under senare år. New Public Management (NPM) är i konflikt med medarbetarnas yrkesidentitet. En konsekvens av denna inbyggda motsättning kan vara en ökad stress, en reaktion på att de professionella värderingarna ställs mot t ex underbemanning, tidsbrist och en stor mängd administrativa arbetsuppgifter.

Sjukskrivningarna i kommunen ligger på en fortsatt hög och oacceptabel nivå. Sjukfrånvaron är avsevärt högre bland kvinnor än bland män. Den högsta sjukfrånvaron finns inom socialförvaltningen. Äldreomsorgen är den verksamhet som har allra högst sjukfrånvaro. Sjuktalen ska ligga på en låg nivå. Orsaken till ökande sjuktal ska omedelbart analyseras. I de fall sjukskrivningarna har sin orsak i arbetsmiljön, inklusive arbetsbelastning, ska detta åtgärdas skyndsamt.

All personal ska ha möjlighet att delta i friskvårdssatsningar på arbetstid. Friskvårdssatsningar ska inbegripa både fysisk och psykisk hälsa. Den som blir sjukskriven ska få ta del av ett väl utarbetat rehabiliteringsprogram i ett tidigt skede av sjukskrivningen.

Psykisk ohälsa är vår största samhällsutmaning. Enligt Världshälsoorganisationen (WHO) kommer psykisk ohälsa att år 2030 vara den största sjukdomsbördan i så gott som hela världen. Det är de utvecklade rika länderna som präglas av ökad psykisk ohälsa.

Allt fler utbrända, allt fler med fysiska och psykiska diagnoser pekar mot en grundläggande problematik – vi lever i ett samhälle med livsmönster och arbetsförhållanden som generar otrygghet, oro, ångest, stress och känslor av otillräcklighet. För att motverka detta ska kommunen ha hälsosamma arbetsplatser som främjar de anställdas professionalism, individuella förmågor och utveckling av dessa.

Stress, höga sjukskrivningstal, rekryteringsutmaningar och hög personalomsättning är starka skäl som talar för en arbetstidsförkortning. Våra medarbetare ska kunna jobba till pensionsåldern utan att slitas ut i förtid. En arbetstidsförkortning bidrar till att minska ohälsan, öka jämställdheten och minskar klyftorna på arbetsmarknaden.

Försök med arbetstidsförkortning visar på positiva effekter som minskade sjukskrivningar, ökat välbefinnande och attraktivare arbetsplatser som underlättar rekrytering. Jönköpings kommun ska påbörja en arbetstidsförkortning där behoven är som störst, till exempelvis inom äldreomsorgen och hemtjänsten.

All personal ska ha möjlighet till kontinuerlig kompetensutveckling inom sitt område. Personalutbildningen ska bland annat belysa hur livsvillkor påverkas av kön, sexualitet, etnicitet och funktionsvariation. Utbildningar för personal och förtroendevalda ska innehålla moment om härskarteknikerna.

Personalen ska involveras i allt förändringsarbete som rör deras arbetsförhållanden. Alla större beslut om förändringar i verksamheterna ska föregås av konsekvensanalyser. Dessa ska omfatta kostnader, personalens arbetsmiljö och de som berörs av verksamheten.

Etnisk mångfald ska prägla kommunens verksamheter. Andelen anställda med invandrabakgrund ska motsvara andelen av invånarna med invandrabakgrund. Erfarenhet från olika kulturer och flerspråkighet ska ses som meriterande vid anställningar.

Kommunen ska uppmuntra män att i ökad omfattning ta ut föräldraledighet. Vid nyanställning ska uttagen föräldraledighet ses som en merit.

Principen om lika lön oavsett kön ska gälla. Det krävs kunskap och insikt om de dolda strukturer som ligger till grund för den orättvisa skillnaden mellan mäns och kvinnors löner. Orättvisor ska blottläggas och åtgärdas. En medveten och konsekvent lönepolitik med jämställdhet som ledstjärna ska prägla kommunen. Fallskärmsavtal och liknande anställningsförmåner ska inte förekomma i Jönköpings kommun.

Arbetsdelningen mellan kvinnor och män leder till en könsuppdelad arbetsmarknad. Kvinnor befinner sig generellt sett i yrkeskategorier med lägre medellön. Det är viktigt att aktivt arbeta för att bryta den könssegregerade arbetsmarknaden. Kommunen ska arbeta aktivt för att få in fler män inom äldreomsorg och förskolan och fler kvinnor i ledande positioner och inom tekniska yrken. Kvinnor ska uppmuntras att söka chefsbefattningar. En strategi för detta ska utarbetas.

Det ska ställas tydliga krav vid tillsättning av tjänster för att minska utrymmet för godtycklighet och att osakliga grunder påverkar urvalet vid anställningsintervjuer.

Kommunen ska ha en enhetlig policy för kostnadsfria arbetskläder för personalen. Detta är en rättvis-, jämställdhets- och hälsofråga.

I smittotider, oktober till mars, ökar korttidsfrånvaron bland framför allt personal inom äldreomsorg och förskola. Att bli sjuk och därtill få ett karensavdrag slår ekonomiskt, speciellt inom låglöneyrken. Att ersätta anställda för karensavdraget gör kommunen till en mer attraktiv

arbetsgivare i omsorgsyrkena. Det bidrar till minskad smittspridning, bättre arbetsmiljö och rättvisare arbetsvillkor.

Rikt kulturliv, stimulerande fritid och dynamiskt idrottsliv

Om jag inte får dansa så vill jag inte ta del av er revolution
Emma Goldman

Bildning och kultur utgör grunden för den humanism, kunskap och de värderingar som förenar människor. Kulturen berikar och ger kraft till arbete och delaktighet i samhället. Kulturen ger oss möjlighet att tolka vår verklighet och förstå andras sätt att tänka och känna. På så sätt skapas möten mellan människor över olika gränser. Kultur främjar jämställdhet och motverkar rasism och segregation.

Ett levande och varierat kulturliv, där alla kan göra sig hörda, utvecklar demokratin och stärker yttrandefriheten. Kulturen i alla dess uttryck är dessutom en social kraft som kan motverka våld, social utslagning, främlingsfientlighet och rasism. Kulturens egenvärde är absolut.

Ett rikt kulturliv är viktigt för att Jönköping ska utvecklas. Att satsa på kultur ska inte ses som en utgift, det är en investering. Kommunen ska stödja kulturens mångfaldiga former och tillgodose medborgarnas behov av mötesplatser för samtal och intellektuell stimulans. Kulturen ska vara fri och frispråkig. Det händer att kultur tystas och läggs tillrätta. Bakom detta finns krafter som inte tror att människor är kapabla att möta obekväma uttryck. Jönköpings kommun ska försvara konstnärlig frihet och yttrandefrihet.

Bibliotekens roll är viktig. Det är inte bara en plats där man lånar böcker. Våra bibliotek är också kulturcentra i en vidare bemärkelse med aktiviteter och samarbete med föreningslivet. I vissa kommundelar och bostadsområden kan biblioteken fungera som medborgarkontor med samhällsinformation. Skolbiblioteken har ett dubbelt ansvar, både att främja läslust och vara en resurs för undervisning. Därför är de särskilt viktiga. Bibliotekariernas yrkeskunskap och arbete måste prioriteras. När utbyggnader sker av bibliotek, är det en självklarhet att personalstyrkan anpassas därefter. Biblioteken ska ha generösa öppettider.

Vi har ett behov av kunskap om vår historia. Alla som växer upp eller har fått en ny hembygd i kommunen måste ges möjligheter att lära känna dess historia. Berättelser ur det förgångna värnar om en historieskrivning som berättar om den sociala välfärdsstaten och dess visioner om ett solidariskt samhälle.

Jönköping har ett rikt arv i form av byggnader, folkliga traditioner och samlingar av historiska föremål. Dessa ska värnas genom levande muséer och arkiv med anställd pedagogisk personal, tillgängliga för allmänheten. Liksom för biblioteken ska besökare ha gratis tillträde. Kommunen ska samarbeta med det lokala föreningslivet för att vårda kulturarvet.

Folkbildningen utgör en arena vid sidan om de traditionella utbildningarna. Folkhögskolans pedagogiska särart och bildningssyn, studieförbundens studiecirklar och arrangemang väcker nyfikenhet och ger möjligheter till förändring, demokrati och samhällsengagemang.

Folkbildningen bidrar till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildningsnivån. Dess arbete för att fördjupa kulturell och social gemenskap gör den till en självklar del i människors liv. Vårt samhälle är ett resultat av folkrörelsernas kamp.

Människors delaktighet i föreningsliv och folkrörelser är viktiga för demokratin. Vi ska ha ett aktivt föreningsliv. Kommunen måste i fortsatt dialog med medborgarna förändra/villkoren i syfte att stärka föreningslivet.

Kommunen ska ha en permanent konsthall. Kommunens konstskatt ska vara tillgänglig, bland annat genom rotation i kommunens verksamheter och genom offentliga utställningar. En artoteksverksamhet ska starta.

Amatörkulturen ska främjas. Verksamheter med inriktning mot att öka den kulturella mångfalden ska uppmuntras och stödjas. Kommunens befintliga platser för scenkonstföreställningar ska erbjudas lokala amatörgrupper till rimliga priser. Kommunen ska även bistå med repetitionslokaler.

Stöd till barn- och ungdomskultur ska prioriteras. Pluspolarekortet ska omfatta samtliga kommunala kultur- och fritidsanläggningar och evenemang. För att stimulera barns och ungas kulturintresse ska alla elever på grundskolan varje år erbjudas museielektioner, skolbiovisningar och dans-, musik- eller teaterföreställningar.

Morgondagens rika kulturliv formas på basplanet, inte minst i vår kulturskola där många barn och ungdomar söker sina uttryck i musik, teater, dans och bild. Alla barn ska ges möjlighet att ”prova på” dans, drama eller musik i skolan. Kulturskolan ska stå nära förskolan och grundskolan för att underlätta för barn i samtliga kommundelar att kunna delta i verksamheten. Kulturskolan ska på sikt vara avgiftsfri.

Eftersom alla inte vill eller har möjlighet att köpa biljetter till olika kulturarrangemang på nätet vill vi inrätta en biljettförsäljningscentral vid en återupprättad turistbyrå.

Barn och unga ska prioriteras när det gäller fritidsverksamhet. Förvaltningen ska regelbundet kartlägga barns och ungdomars fritidsvanor, varvid socioekonomiska faktorer särskilt beaktas. Flickor och pojkar ska ges samma möjligheter till en meningsfull fritid. Föreningsbidrag ska knytas till åtaganden om att verka för jämställdhet.

Det finns ett stort värde i att unga har tillgång till drog- och alkoholfria miljöer. Fritidsgårdarna är viktiga mötesplatser för att ta tillvara barns och ungas engagemang och kreativitet. De ska vara lika tillgängliga och välkomnande för flickor som för pojkar. Nyckeln till väl fungerande fritidsgårdar är att det finns personal med rätt utbildning som ges förutsättningar att bygga goda relationer till barn och unga. En förstärkning av fritidsgårdarna ska genomföras genom förlängda öppettider och mer personal.

Föreningar och organisationer ska ges möjlighet att på egen hand förvalta och driva lokaler och anläggningar där även allmänhetens behov av aktiviteter kan tillgodoses.

Idrotten spelar en stor roll i många människors liv. Fysiska aktiviteter bidrar till hälsa och välbefinnande. Idrotten främjar social integration.

Alla ska ges möjlighet att utöva idrott, oavsett ålder, klass, kön, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Resurser ska fördelas utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Tillgängligheten för idrottsaktiviteter ska utvecklas ytterligare för äldre och personer med funktionsnedsättning. Kommunen har ett ansvar att tillhandahålla bra anläggningar för idrottsföreningar och förse medborgarna med fler spontanidrottsplatser. Det är viktigt, av miljöskäl, att följa utvecklingen

rörande alternativa underlag på idrottsplatserna. Skolbyggnader och skolgårdar ska kunna användas mer aktivt för idrottsutövande på kvällar och helger.

Vi kan inte enbart fokusera på de traditionella sporterna. Nya idrotter är ofta i behov av någon typ av anläggning, till exempel platser för att utöva parkour och freerunning. Ett växande intresse för e-sport, bland annat inspirerat av återkommande Dreamhack-evenemang, ska också beaktas och stödjas.

Kommunen ska i nära dialog med idrottsrörelsen utreda, planera och fortsätta utbyggnader av anläggningar och arenor, till exempel simhall och inomhushall för friidrott. Simhallen ska i första hand vara en anläggning för simundervisning, träning och motion samt tävling i simsporter. Motorsporten ska ges lämpliga ställen att verka på. De kommunalägda ridhusen, som i hög grad engagerar flickor, har specifika underhållskrav och som bör tillgodoses.

Kommunen har ett ansvar för att öka jämställdheten inom idrotten och satsa lika mycket på idrottande tjejer som på idrottande killar. Tränings- och matchtider ska fördelas rättvist.

Vi bygger ett hållbart samhälle

*Jorden är ej skapad av människohänder. Men människohänder har slagit under sig jorden. Och dock låter jorden sig ej ägas.
Om den missbrukas, lider den och upphör att ge... Vi måste förvärva och återförvärva en så djup insikt
att vi kunna samarbeta med naturen i stället för att motarbeta den.*
Elin Wägner

Samhällsplaneringens tidsperspektiv ska vara långsiktigt. En långsiktigt hållbar miljö skapas genom hushållande med resurser och energisnålt byggande. Detta kräver kraftfulla planverktyg och en proaktiv kommunal planläggning som drivs oberoende från ekonomiska intressen och ger möjlighet till en styrning av stadens utveckling som utgår från samhällsintresset. Kommunen bör i högre grad än i dag upplåta mark med tomträtt. Detta för att behålla rådighet över marken och för att inte markpriser ska bidra till att driva upp kostnader.

Kommunen ska i sitt planarbete värna det offentliga rummet. I förslagen till planprogram och detaljplaner ska tydligt redovisas hur tillgången till det offentliga rummet påverkas av byggnationerna. För att stärka demokratin i planprocessen vill vi att kommunen utvecklar arenorna för dialog mellan allmänhet, tjänstemän och politiker.

För att uppnå allsidighet bör vi alltid ta hänsyn till behovet av gemensamma resurser, exempelvis av förskolor och äldreboenden. Detta ska beaktas i varje ny stadsdel. Kommunens centrala delar är väsentligen fullbyggda. Därför bör en större satellitstad utredas. Det är då viktigt att den förses med allsidig service.

Jönköping ska vara anpassat för alla olika människors förmåga och behov. Barnperspektivet ska finnas med i stadens utveckling och genomsyra plan- och byggarbetet. Det är viktigt att byggande ger utrymme för en miljö där barn i olika åldrar kan vistas och utvecklas.

Samhällets infrastruktur ska planeras med utgångspunkt i prioriteringsordningen fot, cykel, kollektivresor och i sista hand bilar. Prioriteringsordningen gäller från stort, översiktligt och ner till det enskilda gaturummet. Även med bilar som körs på förnyelsebara drivmedel är bilismen omöjlig att i dagens omfattning förena med hållbara städer. Massbilismen är beroende av en

resurskrävande infrastruktur som ökar avstånden och leder till en ohållbar markanvändning. Genom väl fungerande kollektivtrafik, utbyggt GC-nät och tillgång till bilpooler kan utrymmet för bilar krympas avsevärt och istället ersättas av torg, lekplatser och grönområden.

Det finns flera stora externa köpcentra i vår kommun. Dessa bidrar till ökade biltransporter och till urholkad service i stadskärnan och ute i kommundelarna. Inga fler externa köpcentra ska byggas.

Kraftigt ökad e-handel, externa köpcentra och brist på små och billiga lokaler bidrar till att stadens centrum utarmas. Stora butikskedjor tar över och utbudet blir likriktat och ensidigt. Naturliga mötesplatser försvinner, det offentliga rummet krymper, den fria kulturen tvingas flytta till ytterområdena och stadskärnan förlorar i attraktivitet. Vi vill skapa ett levande centrum, fritt från biltrafik, med gott om gröna stråk och mötesplatser och ett stort kulturutbud i olika former. I ett första steg ska Barnarpsgatan mellan Brunnsgatan och Västra Storgatan omvandlas till gågata.

Stadsodling ökar trivselen, förståelsen för natursamband och bidrar till livsmedelsförsörjningen. Kommunen ska upplåta mer utrymme för detta.

Kommunen ska ha ett arkitekturpolitiskt program. Kulturhistoriska miljöer och arkitektoniskt värdefulla byggnader ska skyddas. Särskilt intressanta byggnader och miljöer ska förses med informationsskyltar på flera språk. Tändsticksområdet ska vara i kommunal ägo och utvecklas till ett levande kulturcentrum. Hyressättningen ska anpassas för att uppnå detta. Området med Rosenlunds herrgård, Rosariet och parken ska fyllas med verksamheter som är offentliga till sin natur och kommer medborgarna till godo.

Transporter

Så snälla, behandla klimatkrisen som den akuta kris den är och ge oss en framtid.
Greta Thunberg

Koldioxidutsläppen är störst inom transport- och energisektorn. Därför är det också där som klimatomställningen kan ha störst effekt. Genom investeringar i kollektivtrafik, fossilfria bränslen, eldrift och mer godstransporter på järnväg kan utsläppen minska och människors levnadsvillkor förbättras. Satsningen på biogas som fordonsbränsle ska fortsätta. Upphandling av transporttjänster, skolskjutsar, färdtjänst och taxiresor ska innehålla krav på fossilfria drivmedel. Kommunen ska ha en god infrastruktur för laddning av elfordon.

Satsningen på lokal och regional kollektivtrafik ska fortsätta. Befintligt järnvägsnät ska utnyttjas. Kollektivtrafiken ska i största möjliga omfattning samordnas med andra trafiksystem som taxi, färdtjänst och skolskjutsar. Bostads- och industriområden ska vara väl försedda med kollektivtrafik. Kollektivtrafiken ska på sikt vara avgiftsfri.

Tillgänglighetsfrågorna är avgörande för att äldre och personer med funktionsnedsättning ska kunna leva ett självständigt liv. Det kräver en utbyggnad av flexlinjer och en väl fungerande färdtjänst utifrån resenärens behov.

Vid de större centruminfarterna ska det finnas infartsparkeringar. I anslutning till dessa ska det finnas snabba kollektiva förbindelser till kommunens centrala delar. Jönköpings olika centra ska förbindas med ringlinje, företrädesvis spårburen. Möjligheterna att införa sk miljözoner i stadens centrala delar ska utredas.

Cykeln är ett förträffligt transportmedel. Den varken förorenar eller bullrar, tar liten plats i stadsmiljön och är bra för hälsa och välbefinnande. I varje stadsområde ska det finnas ett genomgående GC-nät med separerade banor för gång och cykel. Det ska vara möjligt att gå och cykla i ett sammanhängande nät av trygga gång- och cykelvägar. Parkeringsmöjligheter för cyklar ska förbättras.

Ökad trafiksäkerhet och bättre miljö ska garanteras de boende genom t ex fler övergångsställen, bättre belysning, vägbulor, nedsänkta trottoarkanter, omledning av trafik och sänkt hastighet. Normen bör vara 30 km/tim i städernas och tätorternas mest centrala delar samt på gator vid kommunens skolor.

För att klara klimatmålen måste flygtransporterna minska kraftigt. Kommunen äger Jönköping Airport AB, ett bolag som går med stor förlust. Det är inte en kommunal uppgift att bedriva flygplatsverksamhet. Jönköping ska vara en föredömligt grön kommun och ska gå i täten i arbetet med att nå klimatmålen. Därför ska flygplatsen läggas ned och marken användas till industrimark.

Klimat och energi

*Solen är ny var dag,
Herakleitos*

Jönköping ska vara en grön kommun där hållbarhetsmålen genomsyrar verksamheterna. Sambanden är tydliga mellan å ena sidan koldioxidutsläpp och å andra sidan klass och kön. En nödvändig klimatomställning måste därför gå hand i hand med en radikal jämlikhetspolitik.

Klimatförändringens hot innebär att kraftfulla utsläppsminskningar måste genomföras i närtid. För att nå målet om högst 1,5 graders global uppvärmning krävs nollutsläpp till år 2030. Kommunen ska utarbeta en klimatomställningsplan. Planen ska inbegripa en koldioxidbudget med årliga utsläppsminskningar om minst 10 %. Satsningar bör exempelvis göras på energieffektivisering, förnyelsebara energikällor, minskade transporter, klimatneutralt bostadsbyggande och hållbar konsumtion.

De kommunala verksamheterna ska senast år 2030 drivas utan fossila bränslen och utan kärnkraftsel. Dessa mål och tillhörande åtgärder ska införlivas i programmet för hållbar utveckling – miljö. Kommunen ska fortsatt bedriva en aktiv energi- och klimatrådgivning. Verksamheten ska bedrivas i nära samarbete med Energikontor Norra Småland.

Både det svenska och det globala matsvinnet är omfattande. Matsvinnet medför onödig miljöbelastning, ekonomiska förluster och sämre möjligheter att försörja en ökande världsbefolkning. Jönköpings kommun ska ha mål och åtgärdsplan för att minska matsvinnet i de egna verksamheterna.

Jönköpings kommun och dess bolag ska inte placera pengar i företag som ägnar sig åt fossilutvinning.

Ännu finns ingen teknik som på ett hållbart sätt kan ge oss obegränsat med energi. Av klimat- och rättviseskäl måste vi därför hushålla med den energi vi har. Vid byggande av bostäder och lokaler ska en energisnål och fossilfri teknik användas. Byggande i trä uppfyller dessa krav. Alla hus bör byggas med ett minimalt uppvärmningsbehov och förses med solceller. Även gröna tak med växtlighet bör anläggas. Kommunen ska använda detaljplaner och markanvisningar för att ställa krav på byggteknik och byggnaders utformning.

Mark och vatten

Ingen kan vinna kampen om jordens resurser. Vi kan bara gemensamt göra dem uthålliga.
Bengt Hubendick

I kommunen finns naturreservat med många olika naturtyper. De flesta är också fina friluftsområden. Kvarvarande värdefulla områden ska ges ett lämpligt skydd. Även tätortsnära skogar och grönområden är viktiga för friluftsliv och naturupplevelser och ska skötas därefter. Så många områden som möjligt bör göras tillgängliga för rullstolar och barnvagnar. Upprustningen av vandringsleden på Dumme mosse är föredömlig. Vad gäller kommunens skogar ska den antagna skogsskötselplanen följas.

En särskild satsning på gamla Ulricehamnsbanan som cykel- och vandringsled ska göras. Befintliga vandringsleder ska, där så är möjligt, bindas samman.

Klimatförändringen ger oss en ökad nederbörd. Andelen hårdgjord yta får inte bli för stor, då risken för översvämningar ökar. Grönytor och parker är här en lösning. Som en följd av klimatförändringarna kommer åkermarken att bli allt viktigare. Ingen ytterligare utbyggnad ska därför ske på åkermark.

Invånarnas tillgång till rent dricksvatten ska säkras. För Jönköpings kommun innebär det i första hand att skydda Vättern från föroreningar. Försvarets massiva flyg- och skjutövningar över Vättern och planerad gruvdrift i Norra Kärr utgör verkliga hot. Vi verkar för att försvarsmakten ska flytta sin verksamhet från Vättern. Inga tillstånd ska ges för gruvdrift i Vätterns tillrinningsområde. Andra hot som mikroplaster och olika giftiga ämnen ska kartläggas och åtgärdas.

Lära för livet!

*...bildning är lyckligtvis icke blott kunskap om fakta, utan: "det som är kvar, sedan vi glömt allt, hvad vi lärt".
Ju större rikedom af dylikt kvarstannande gods, ju mera utveckling hafva vi af ett studium vunnet för vår personlighet.*
Ellen Key

Alla ska ha rätt och möjlighet till en likvärdig utbildning med hög kvalitet. Utbildningen är ett verktyg för personlig utveckling, jämställdhet och samhällets demokratisering. Skolan ska ge kunskap, bildning och färdigheter för alla livets skeden. Den är ett gemensamt ansvar och ska stå fri från privata vinstintressen.

Vi vill ha en skola där barn möts och lär känna varandra oavsett bakgrund, med samma möjligheter att växa och utvecklas. Friskolor och skolpeng gynnar de resursstarka, ökar segregationen, vidgar klassklyftor och försvårar skolförvaltningens långsiktiga planering. Mot detta sätter vi integration, humanism, kunskap och bildning i en sammanhållen skola för alla elever.

Varje elev, förälder och anställd ska vara väl förtrogen med skolans värdegrund där likabehandlingsplanen ska vara en del av arbetet. Skolan ska bedriva ett aktivt arbete för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det behövs ökade kunskaper hos skolans personal om hur kränkningar, makt och föreställningar om genus hänger ihop.

Skolan har ett stort ansvar att bryta nedsättande jargonger och uttryck bland eleverna. Genusfrågan ska vara levande i det dagliga arbetet och på alla skolor ska det finnas ett aktivt jämställdhetsarbete.

Skolan har ett ansvar att ge alla elever det stöd och de resurser som behövs för att de ska kunna utvecklas utifrån sina egna förutsättningar. Resurstilldelningen ska ske efter den enskilda skolans och elevens behov.

Utbildningsförvaltningen ska ges i uppdrag att utarbeta en strategi för att avlasta lärare, rektorer och förskolechefer administrativa och andra typer av uppgifter som inte tillför kvalitet i undervisningen. Denna strategi kan utgöra en modell för ett likartat arbete i övriga förvaltningar. Att stärka lärarnas professionalism kan därtill vara av stor betydelse i rekryteringsarbetet.

Kommunen ska erbjuda utbildning i pedagogiskt, fysiskt och socialt goda lärmiljöer. Skolorna ska ha goda arbetsmiljöer där intrycken begränsas och tempot skruvas ner. Problemet med höga ljudnivåer ska åtgärdas. Elever ska ges möjlighet att dra sig undan för att varva ner och kunna fokusera på något utan avbrott. Vi ska värna om mindre grupper, där eleverna kan känna en tydlig tillhörighet till både vuxna och andra elever. Flera vuxna i skolan, exempelvis fritidsledare och utbildade lärarassistenter, bidrar till en trygg miljö.

Elever med särskilda behov ska erbjudas det stöd de behöver. Särskilda insatser krävs för att tidigt sätta in stöd till elever som riskerar att inte klara kunskapsmålen eller har andra svårigheter.

Kommunens skolor ska vara rustade, såväl vad gäller kompetens som organisatorisk struktur, för att kunna erbjuda elever med olika funktionsnedsättning goda utbildningsmöjligheter. Särskolan ska erbjuda utbildning anpassad till varje elevs individuella förutsättningar. Särskoleverksamheten ska vara integrerad i skolorna.

På förvaltningsnivå ska finnas personer som noga följer utvecklingen och forskningen inom skolans och utbildningens värld. Arbetet med utvecklingsstöd rörande lärandets aspekter och villkor ges hög prioritet. Alla barn lär inte på samma sätt, därför behövs olika pedagogiska alternativ inom de kommunala skolorna.

Inga dolda avgifter ska finnas på förskolan, fritidshemmet eller i skolan.

Läsande och litteratur ska vara en central del av undervisningen i våra skolor. Skolbiblioteken spelar en mycket viktig roll som fysisk mötesplats. Alla skolor ska ha tillgång till bra skolbibliotek med utbildad personal. Skolbiblioteket har en pedagogisk funktion, som genom stöd och inspiration ökar elevernas läsfärdigheter. Där lär sig elever att källkritiskt navigera i informationsflödet och att hantera sin digitala identitet. Alla skolor ska ha ett välsorterat bibliotek.

Friskolor erhåller bidrag från kommunen, vilket innebär att skattemedel i många fall göder vinstintressen i form av riskkapital och profitinriktade koncerner. Invånarna har rätt att veta hur skattepengarna används och kommunens bidrag till respektive friskola ska därför ingå i kommunens årsredovisning.

Depressioner och olika typer av ångestsyndrom är ett av de största hälsoproblemen bland dagens tonåringar. En grundläggande orsak är stressen och prestationskulturen i skolan. Psykisk ohälsa i ett tidigt skede av livet riskerar att skapa ett livslångt lidande för de som drabbas. Det finns därtill en förhöjd risk för självmord. Flickor mår sämre än pojkar. Ohälsan är också klassrelaterad. Klyftorna ökar mellan barn från rika och fattiga familjer. Barn i de lägsta inkomstgrupperna mår allt sämre psykiskt.

Hälsa främjas av bra lärandemiljö och ett likvärdigt utbildningssystem. God och jämlik hälsa baseras på att alla ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper och färdigheter. Barn och unga har ett starkt behov av trygga vuxna för att bearbeta sina upplevelser och få sina behov tillgodosedda. Vi behöver försäkra oss om att varje barn har närhet till vuxna de känner sig trygga med. Elevhälsans och skolornas förebyggande och främjande arbete att minska den psykosociala ohälsan ska ges hög prioritet. Antalet kuratorer, skolsköterskor och psykologer behöver öka.

Fysisk aktivitet ger många hälsofördelar: bättre kondition, bättre koncentrationsförmåga, ökad stresstålighet, ökad muskelstyrka och ökat immunförsvar. Det mentala välbefinnandet stärks. Hjärnan är det organ som stärks mest av rörelse. Därför är utomhusvistelse och fysisk aktivitet i form av undervisning i det fria, friluftsdagar och organiserade rastaktiviteter på skolgården viktiga inslag i skolans pedagogiska och hälsofrämjande arbete.

En skola ska kännas igen, finnas i sitt eget revir och omges av gröna strukturer. Utrymme för rörelser och naturkontakt är livsviktig för det uppväxande släktet. Tätare städer, ökande trafik och mer skärmtid har minskat den tid barn och unga använder till fysisk lek och naturförankrad fritid. Skolgårdarna ska erbjuda miljöer som främjar barns och ungas allsidiga utveckling. Här måste finnas plats för lek, sport och aktiviteter, men även för samtal, enskildhet, sinnliga upplevelser och stillhet.

Det finns ett samband mellan en skolgårds kvalitet och mängden utevistelse. Ju högre kvalitet en skolgård har, i form av grönska och väl planerade ytor, desto mer tid spenderar barn och ungdomar utomhus.

Förskola

Man kan inte piska in något i barn, men man kan smeka fram mycket ur dem.
Astrid Lindgren

Barn är inte jämlika. Under de första levnadsåren läggs grunden för barnens fysiska, sociala, psykiska och kognitiva förmågor. Det tidiga livets villkor medför att barn har skilda förutsättningar och möjligheter att utvecklas. En likvärdig förskola av hög kvalitet ökar jämlikheten. Förskolans pedagogiska miljö och systematiska arbete är avgörande för hur vi lyckas med att verka utjämnande i förhållande till barnens olika socioekonomiska bakgrunder och bryta de traditionella könsrollerna.

Alla barn ges grundläggande förutsättningar att utifrån sina villkor utveckla sina förmågor. Det övergripande målet är att stötta barnen i deras utveckling till självständiga och trygga individer. Alla barn ska ha rätt till en förskola där den pedagogiska verksamheten håller hög kvalitet.

Förskolan ska främja barns utveckling och lärande och tillgodose vårdnadshavarnas barnomsorgsbehov. Lekens betydelse är central. Lärandet i förskolan ska vara lustfyllt och utgå från barnens kreativitet och nyfikenhet. I samverkan med skolan skapas en helhet som bidrar till elevernas utveckling och lärande.

Små barn behöver stabilitet och ska inte ha för många relationer samtidigt. Förskolan ska, för att ha god kvalitet, präglas av små barngrupper och god personaltäthet. Målsättningen ska vara högst tolv barn i småbarnsgrupper och högst femton barn i storbarnsgrupper.

Många arbetar på obekvämt arbetstid. Det finns behov av barnomsorg på kvällar, nätter och helger. Kommunen ska erbjuda sådan. De som främst är i behov av denna omsorg är barn till ensamstående föräldrar, inte sällan kvinnor.

En högre andel av personalen ska vara förskollärare. Det ska underlättas för barnskötare att vidareutbilda sig. Målet på sikt måste vara att all personal är högskoleutbildad.

Förskolan ska sträva efter att utveckla öppenhet, respekt, solidaritet, jämställdhet och ansvar. Den ska ge barn möjligheter att göra erfarenheter som de kanske inte erbjuds hemma, till exempel att ta del av kultur, natur, idrott.

Förskolans utemiljö är en central del av vardagen för de flesta barn. Jönköpings förtätning och ökande trafik har resulterat i en minskad rörelsefrihet för barnen. Många barn vistas inte i andra miljöer än hemmet och skolan, och kanske i bilen på väg mellan dessa miljöer. Därför ska förskolegårdar erbjuda miljöer som främjar barnens allsidiga utveckling. Här måste finnas plats för lek, sport och aktiviteter, men även för samtal, enskildhet, sinnliga upplevelser och stillhet. Utomhuslek bidrar till mentalt välbefinnande genom stressreducering, återhämtning och uppbyggnaden av olika motoriska färdigheter. Boverket rekommenderar minst 40 m² /elev och minst 3 000 m² per gård, oavsett antal barn. Det är en bra målsättning.

Kommunen ska verka för att Länstrafiken inför ett system där alla barn i förskola eller i förskoleklass åker gratis. Detta innebär bland annat att förskolor kan göra utflykter till en låg kostnad.

Fritidshem

Människan är bara helt mänsklig när hon leker
Friedrich von Schiller

Fritidshemmet kompletterar skoldagen och har såväl en omsorgs- som pedagogisk funktion. Fritidshem ska erbjuda en meningsfull fritid med aktiviteter som stimulerar till lek, skapande och social utveckling.

I fritidshemmet ska undervisning tolkas på ett öppet sätt så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Begreppet omsorg har i läroplanen en pedagogisk betydelse vilket innebär att det ska integreras med lärandet och elevernas utveckling ska förstås som en helhet.

Vad som är en meningsfull fritid varierar för olika elever och undervisningen ska därför ta sin utgångspunkt i elevernas behov, intressen och erfarenheter. Barn ska erbjudas ett innehåll som kännetecknas av stimulerande miljö, stimulerande material och stimulerande aktiviteter.

Vuxnas närvaro och öppenhet för samtal är en viktig del i barns processer av att tolka, skapa mening och lära sig att tänka kritiskt. Fritidshem kan komplettera skolans mer mätbara mål riktade mot olika ämneskunskaper med de mål som rör värdegrundarbete och elevernas utveckling som människor och medborgare.

Fritidshem ska ges goda förutsättningar i form av bra lokaler, lagom stora grupper och utbildade lärare med inriktning mot arbete i fritidshem. Alla barn mellan sex och tolv år ska ha rätt till plats på fritidshem.

Grundskola

Lär barnen att läsa, att ifrågasätta det lästa, ja, att ifrågasätta allt.
George Carlin

Skolan är en gemensam angelägenhet och ska drivas i offentlig regi. Elevernas, föräldrarnas och personalens delaktighet och inflytande är en förutsättning för en väl fungerande och demokratiskt förankrad skola. Demokratin i skolan ska fördjupas och utvecklas.

Skolan ska ha en god arbetsmiljö och vara väl anpassad till nya arbetsmetoder. Skolstädningen ska ges erforderliga resurser för att hålla god kvalitet. Kommunens skolor ska ha moderna välanpassade och fräscha lokaler, med skolgårdar och utemiljöer jämlikt utformade för lek och lärande.

Alla elever har rätt till stöd och de resurser som behövs för att de ska kunna utvecklas utifrån sina egna förutsättningar. Extra insatser ska kunna ges utöver den schemalagda tiden. Ambitionen ska vara att alla elever ska ha godkända betyg. Eftersom alla föräldrar inte förmår att tillgodose sina barns behov av stöd i skolarbetet ska skolan erbjuda läxhjälp med pedagogiskt utbildad personal.

Barn med svenska som andraspråk eller barn som tillhör de nationella minoriteterna ska ha rätt till stöd i sitt modersmål. Forskning visar att barn som har goda kunskaper i sitt förstaspråk och god kännedom om sin bakgrund har lättare att lära sig svenska och även att utveckla färdigheter inom andra områden.

Skolan ska på olika sätt stimulera elever till fysiska aktiviteter. Alla skolor ska ha obligatorisk simundervisning från årskurs 2. Alla elever ska garanteras undervisning tills de lärt sig simma.

Elever i våra skolor ska, oavsett i vilken kommun de bor, ges likvärdiga villkor när det handlar om att ta del av utbudet av idrott, kultur och vetenskap, som erbjuds i kommunens centrala delar. Ju längre från centrum en skola befinner sig, desto högre blir de reskostnader som belastar respektive skolenhet. Kommunen ska utarbeta en modell för likvärdighet rörande detta.

En bra frukost är viktig för elevernas möjlighet att tillgodogöra sig undervisning. Många elever börjar skoldagen på fastande mage. Det medför trötthet och koncentrationssvårigheter. Därför ska alla skolor i kommunen erbjuda gratis frukost.

Skolan ska erbjuda barnen bra och näringsrik mat i en trevlig social miljö. Flertalet enheter ska ha eget tillagningskök. Andelen närproducerade och ekologiska råvaror ska öka. Vårt köttätande måste minska av både hälso- och klimatskäl. En god början är att skolorna serverar enbart vegetarisk mat en dag i veckan.

Morgondagens rika kulturliv formas på basplanet, inte minst i vår kulturskola där många barn och ungdomar söker sina uttryck i musik, teater, dans och bild. Alla barn ska ges möjlighet att ”prova på” dans, drama eller musik i skolan. Kulturskolan ska stå nära förskolan och grundskolan för att underlätta för att barn i samtliga kommundelar ska kunna delta i verksamheten. Kulturskolan ska på sikt vara avgiftsfri och ges resurser så att alla intresserade har möjlighet att delta.

En gymnasieskola som förbereder för vuxenlivet

Ett liv där man inte ställer granskande frågor är inte värt att leva för människan.
Sokrates försvarstal

En gemensam gymnasieskola anpassad efter varje elevs behov och som stimulerar till kritiskt och självständigt tänkande, är nödvändig för att förbereda ungdomar för såväl fortsatta högre studier som yrkeslivet. En sammanhållen gymnasieskola bidrar till att riva klassbarriärer, utveckla demokratin och bygga framtiden. Våra gymnasieskolor ska ge kunskaper och färdigheter för en framtida verksamhet och vara perspektivöppnade arenor som bidrar till elevernas bildningsprocess.

Gymnasieskolan ska drivas i offentlig regi. Den ska vara tillgänglig för alla elever. Elever som behöver särskilt stöd ska få det. Alternativa studieformer för elever med särskilda behov ska finnas. Fler verksamheter där kommunens förvaltningar kan samverka utifrån den enskildes

individuella behov bör startas. Gymnasiesärskolan ska ge elever med utvecklingsstörning eller hjärnskada en utbildning som är individanpassad. Den ska utgöra en integrerad del av gymnasieskolan.

Kartläggningar av gymnasieelevernas psykiska och fysiska hälsa ska kontinuerligt genomföras. Förebyggande insatser ska prioriteras. Överlämningen från grundskola till gymnasieskola ska ses över och utvecklas.

Gymnasieskolan ska vara en enhetlig sammanhållen verksamhet med många valmöjligheter. Segregation gymnasieskolor emellan ska motverkas med ett så brett programutbud som möjligt på respektive gymnasieskola.

Gymnasieskolan ska vara en dynamisk arena i vardagen. Skolan ska vara öppen för offentlig verksamhet, näringsliv, folkrörelser, politiska partier och intresseorganisationer. Gymnasieskolan ska vara fri från reklam och sponsring.

Vuxenutbildningen - en viktig del av det livslånga lärandet

Kunskapens rötter är bittra men dess frukter ljuva
Cicero

Gymnasial vuxenutbildning är viktig i det livslånga lärandets perspektiv. Goda möjligheter till utbildning motverkar kunskapsklyftor och därmed klassklyftor. Rätt till vuxenutbildning ska vara lika självklar som rätten till arbete. En viktig uppgift är att tillhandahålla en vuxenutbildning som stärker möjligheterna för individen att utveckla sina kunskaper och färdigheter. När vuxenutbildningen utförs på entreprenad eller privatiseras försvåras kvalitetsarbetet. Den ska huvudsakligen ske i kommunal regi för att garantera kvalitet och kontinuitet.

Vuxenutbildningen spelar en stor roll för bland annat kommunens personalförsörjning. Det behövs en struktur för att säkerställa kompetensutveckling och utbildning inom välfärdens bristyrken. Inom funktionshinderomsorg, förskola, och vård och omsorg är personalbehoven stora. Kommunen ska introducera arbetsplatsförlagda utbildningar inom dessa yrkesområden.

För de som står långt från arbetsmarknaden, t ex personer med funktionsnedsättning, är vuxenutbildningen och arbetsmarknadsåtgärder av stor betydelse. För att möjligheterna till arbete ska öka, måste tillgängligheten till vuxenutbildning vara god.

SFI är viktig för nyanländas möjligheter att etablera sig i samhället och arbetslivet. SFI ska kunna läsas i kombination med praktik, yrkesutbildning, arbetslivsorientering, validering, annan utbildning eller förvärvsarbete.

Folkhögskolan - vars yttersta uppgift är att i människans alla skeden i livet bidra med bildning, utbildning och kultur - är viktig för att möjliggöra för fler att söka till högskolor och universitet. Den visar stor flexibilitet när det gäller att planera, organisera och genomföra meningsfulla kurser och verksamheter. Det är en utbildningsform som erbjuder människor utan studievana en alternativ väg till kunskap och bildning och den fungerar, med sin pedagogik och speciella studiemiljö, väl i integrationsarbetet. Jönköpings kommun ska värna och utveckla samarbetet med folkhögskolan.

Välfärd för trygghet och jämlikhet

Bra bostad åt alla

Ojämlighet har en nedbrytande effekt. Den får sambället att ruttna inifrån
Tony Judt

Levnadsvillkor och möjligheter ska inte avgöras av var man råkar bo. Segregation är en avspeglning av klassamhället. Det finns stora skillnader mellan kommundelarna när det handlar om socioekonomiska förhållanden, hälsa och välfärd i stort. För att bryta bostadssegregationen ska i varje bostadsområde finnas en blandning av flerbostadshus och småhus med större och mindre lägenheter, med olika upplåtelseformer.

Det finns ett stort behov av hyresrätter till rimliga kostnader. Trots en stor bostadsproduktion är behoven långt ifrån täckta. Kommunens markprissättning ska tydligt prioritera hyresrätter. Nyproducerade bostäder ska vara tillgänglighetsanpassade.

De allmännyttiga bostadsföretagen är viktiga. Vi motsätter oss all försäljning av kommunala bostäder till privata företag.

En värdig ålderdom

Åldrande är inte förlorad ungdom, snarare en väg kantad av kraft och möjligheter.
Betty Friedan

Vård och omsorg för alla, solidariskt finansierad via skattsedeln, är vår självklara utgångspunkt. Vi ska ha en äldreomsorg i kommunal regi med hög kvalitet - tillgänglig, trygg och likvärdig. Äldre kvinnor och män ska få vård och omsorg på lika villkor utifrån sina behov.

Andelen pensionärer 65 år och äldre ökar fram till 2022 med drygt 800 personer. De äldre pensionärerna, 80 år och äldre, ökar under samma period med cirka 300 personer. Behovet av äldreomsorg och boenden kommer att öka.

De flesta äldre är friska och har efter pensioneringen många års aktivt liv framför sig. Många fyller livet som pensionär med kulturaktiviteter och föreningsengagemang. Pensionärer är dock ingen enhetlig grupp. Deras liv präglas av skiftande livsvillkor och levnadsvanor. Klass-, köns- och hälsoskillnader följer med in i åldrandet. Äldreomsorgen ska vara hälsofrämjande och kompensera för dessa skillnader.

De flesta äldre vill bo kvar i sitt hem med kontakt med släkt och vänner så länge som möjligt. Det blir möjligt med en väl fungerande kommunal hemtjänst. Äldreomsorgens insatser ska kännetecknas av respekt, lyhördhet och dialog. De äldre ska möta ett rimligt antal olika personer från hemtjänsten.

För att minska risken för fallskador i hemmet ska äldre ha tillgång till kostnadsfri fixartjänst. De ska kunna få råd om och hjälp med att anpassa miljön i lägenheten.

All personal i äldreomsorgen ska ha utbildning för sina arbetsuppgifter. Personalen ska ges fortbildningar om demens, missbruk, våld i nära relationer, genusperspektiv, hbtq-frågor, religioner, livsåskådningar och kulturmönster.

Det ska finnas ett väl fungerande samarbete mellan kommunens äldreomsorg, sjukvården och hemsjukvården. Personer med hemsjukvård betalar idag ingen avgift för denna. Det råder därför inte lika villkor när det gäller hälso- och sjukvårdsinsatser. De som kan ta sig till vårdcentral får betala för besöket och därtill eventuellt för färdtjänst. För att få större rättvisa föreslår vi att en avgift för hemsjukvård införs med 150 kr/besök. Avgiften ingår i maxtaxan, vilket innebär att det är enbart de som har ett avgiftsutrymme som kommer att få betala avgift. Avgiften ska totalt inte överstiga regionens högkostnadsskydd.

Kommunen har för närvarande ett system för vårdtyngdsmätning och tilldelning av personal på äldreboenden som premierar ohälsa hos de boende. Ju sjukare, oroligare, mer smärtpåverkade de äldre är desto större blir personaltilldelningen för att ta hand om problemen. Det förebyggande arbetet, som är oerhört viktigt för de boendes livskvalitet, premieras på det viset inte alls. Dagens vårdtyngdsmätning i äldreomsorgen ska ersättas av ett system där enheterna får stabila personalresurser och där det förebyggande arbetet lyfts fram.

Insatserna till äldre med annat modersmål än svenska ska utvecklas så de i möjligaste mån får stöd i vardagen av personal som talar det egna språket.

Det ska finnas olika former av boende - t ex äldreboende, trygghetsboende, biståndsbedömt trygghetsboende och seniorboende- i kommunal regi för äldre med olika behov av service och hjälp. Någon typ av boende ska erbjudas i alla kommundelar.

Lägenheterna på äldreboendena ska utnyttjas så effektivt som möjligt. När antalet lägenheter överskrider behoven, kan lägenheter, efter viss omflyttning, hyras ut till annan verksamhet.

Verksamheter i äldreboenden ska tillgodose efter den enskildes behov. Daglig träning och aktiviteter ska finnas. Utevistelse, organiserad motion, kultur och sociala aktiviteter ska vara vardagliga inslag för äldre som bor på äldreboende.

Personligt välmående handlar i stor utsträckning om en individs relationer till andra, om erkännande och en känsla av att vara behövd. Det är viktigt att äldre upprätthåller sina sociala nätverk.

Satsningar på att bryta ensamhet bland äldre är viktiga. Det ska finnas mötesplatser för äldre i hela kommunen. Kommunen ska tillsammans med föreningslivet erbjuda aktiviteter och träffpunkter i syfte att bryta ofrivillig ensamhet. Allaktivitetshus likt nuvarande Seniorernas hus bör etableras i flera kommundelar.

Undersökningar visar att den fysiska kontakten mellan människa och djur minskar stress. Det är lugnande, ökar välbefinnandet och är ett välkommet avbrott i vardagen. Kommunen bör se till att vårdhundar är ett stadigvarande inslag i äldreomsorgen.

Många äldre hbtq-personer har utsatts för stigmatisering och diskriminering. De har levt under ett större förtryck än yngre generationer och har ett stort behov av att bli synliggjorda. Kunskap om homo-, bisexuellas och transpersoners livssituation är viktigt för att få bästa möjliga omsorg för varje individ.

Måltiderna inom både hemtjänst och äldreboenden ska vara en källa till njutning och vara en social aktivitet med tid för samtal och reflexion. Maten ska vara anpassad för äldre människors näringsbehov och serveras på tider som gör att nattfastan inte blir för lång.

Trygghetslarm ska vara avgiftsfritt.

Insatser av och för anhöriga

*Det finns säkert en rad pseudoförklaringar till varför kvinnor skurar toaletter.
Den enkla förklaringen är att män inte vill skura toaletter.*
Yvonne Hirdman

Andelen äldre, långvarigt sjuka och personer med funktionsnedsättning som får offentlig vård och omsorg minskar. Omsorgen tas över av barn och maka/make. Många anhöriga vill ta hand om sina närstående och stora insatser görs. I Sverige finns 1,3 miljoner personer, varav cirka 900 000 i förvärvsaktiv ålder som regelbundet hjälper eller stödjer en närstående. En del av dessa går ner i arbetstid eller slutar helt att förvärvsarbeta.

Anhörigvården handlar mycket om klass och kön. Kvinnor gör de tyngre insatserna när det gäller omvårdnad. Oftast handlar det om kvinnor ur arbetarklassen som lägger en stor del av fritiden på vårdinsatser, går ner i arbetstid eller slutar förvärvsarbeta för ta hand om närstående. Det innebär lägre inkomst och lägre pension. Det sliter, kan medföra hälsoproblem och att den egna livskvaliteten försämras. Anhöriga ska därför ges stöd genom avlastning och avlösning. För att stödet ska utformas på bästa sätt krävs kunskaper om anhörigas erfarenheter, önskemål och behov. Det ska finnas korttidsplatser i tillräcklig grad för att täcka befintliga och akuta behov.

Stöd och hjälp till en närstående måste alltid vara frivilligt, liksom det måste vara frivilligt att ta emot stöd från en anhörig. Grunden ska givetvis vara en välfungerande kommunal omsorg, som gör det möjligt för äldre att klara tillvaron utan att bli beroende av anhörigvård.

Individ- och familjeomsorg

Inget samhälle kan väl vara livskraftigt och lyckligt när flertalet lever i fattigdom och misär.
Adam Smith

Var och en av oss kan hamna i en situation där vi behöver samhällets och våra medmänniskors hjälp och stöd. Det kan handla om funktionsnedsättning, psykisk ohälsa, missbruk, arbetslöshet, skuldsättning, hemlöshet eller våld och förtryck i familjen.

I ett hårdnande samhällsklimat med växande klyftor ökar risken för utslagning. Socialtjänsten ska ges tillräckliga resurser för att kunna ge stöd och hjälp i svåra situationer till alla som behöver det. De som är beroende av samhällets stöd för sin dagliga försörjning ska ha rätt till ett värdigt liv.

Det förebyggande sociala arbetet är en del av välfärdspolitik. En väl fungerande skola, tillgång till bostäder, levande kulturliv och tillgängliga fritidsverksamheter för barn och unga bidrar till att minimera framtida sociala problem, mänskligt lidande och samhällsliga kostnader.

Kommunen köper många tjänster inom individ- och familjeomsorg. Detta har kraftigt drivit upp kostnaderna för vården samtidigt som kvalitén inte är genomlyst. Målsättningen ska vara att unga förblir i kommunen och fler platser tillskapas i egen regi. Alla placeringar, oavsett utförare, måste bli genomgångna och utvärderade avseende kvalitet, resurser och behandling.

De som har ett pågående missbruk ska få vård och insatser utifrån sina individuella behov. Kvinnor är underrepresenterade bland de som får insats från missbruksvården. De ska ges samma möjligheter till vård som männen. Kommunen ska inrätta ett behandlingshem för missbrukande kvinnor.

Många barn befinner sig dagligen i en påfrestande uppväxtmiljö, där de utsätts för misshandel, bevittnar våld mot sin ena förälder och/eller får ta konsekvenser av missbruk eller psykisk

sjukdom i familjen. Personal inom skola och barnomsorg ska erhålla utbildning som gör att det snabbt kan upptäcka när barn befinner sig i sådana situationer.

Arbetet mot familjerelaterat och skamrelaterat, så kallat hedersrelaterat, våld måste intensifieras. Kvinno- och tjejjouren utför ett mycket viktigt arbete för att stödja och hjälpa kvinnor och flickor som utsatts för kränkningar och övergrepp. Det är positivt att verksamheten nu drivs i enlighet med avtalsformen Idéburet offentligt partnerskap (IOP). Kommunen ska även bedriva förebyggande arbete rörande mäns våld mot kvinnor, bland annat genom att verka inom ”Alternativ till våld Jönköping”.

Tillgänglighet för alla

Konventionsstaterna åtar sig att säkerställa och främja fullt förverkligande av alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla personer med funktionsnedsättning.

Ur FN:s Funktionsrättskonvention

Många människor har någon form av funktionsnedsättning där diskriminering och förtryck, brister i samhällets individuella stödinsatser och generella utformning, påverkar deras liv. Det sätt vi utformar samhället på kan antingen utestänga människor eller undanröja hindren för deras möjligheter att leva ett självvalt liv och vara en del av samhället. Ett tillgängligt Jönköping handlar om demokrati och mänskliga rättigheter. Det kräver ett systematiskt tillgänglighetsarbete inom alla verksamhetsområden.

Personer med funktionsnedsättning ska kunna ha möjlighet att styra sina egna liv och vara fullt delaktiga i samhällslivet. Utgångspunkten är att individen ska ha samma levnadsvillkor som andra, till exempel när det gäller utbildning, arbete och ekonomisk trygghet, men också tillgång till bra boende, fritids- och kulturliv. Alla kommunala beslut ska ha ett tillgänglighetsperspektiv, det gäller boenden, stadsplanering, lekplatser, kulturarrangemang med mera.

Personer kan ha behov av många insatser för att få livet att fungera. Samhället måste ha en helhetssyn genom att samordna stödet på ett bra sätt. För personer som behöver stöd i denna samordning ska kommunen erbjuda det. Det kan till exempel handla om att få hjälp att koordinera insatser från både kommunen och sjukvården.

Personer med sjukdom eller funktionsnedsättning har lägre sysselsättningsgrad än andra. Det är viktigt att öka sysselsättningsgraden genom att erbjuda arbetsträning, rehabilitering, utbildning och arbetslivsinriktad praktik för dessa personer. Det behövs en medvetenhet kring att graden av sysselsättning i denna grupp påverkas av brist på tillgänglighet, fördomar och ovilja till arbetsanpassningar.

I habiliteringsarbetet för personer med funktionsnedsättning ska verksamheter med självförvaltning utgöra en viktig del. Sociala kooperativ och mötesplatser ska utvecklas. Kommunen ska i samverkan med idéburna organisationer och arbetsintegrerade sociala företag, såsom ideella föreningar, kooperativ och stiftelser, främja arbete och sysselsättning för utsatta grupper och öka deras delaktighet i samhällslivet. Upphandling med social hänsyn främjar arbete, sysselsättning och delaktighet för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Individuellt stöd enligt LSS eller SoL är nödvändigt för många människors rätt till ett bra liv. Stödet ska utgå från människors rätt till självbestämmande och en helhetssyn på människors behov i sina liv, inte från enskilda tjänstepersoners godtycke eller utifrån kommunens ekonomiska situation. Alla former av återinstitutionalisering eller tvångsförflyttningar på grund av otillräckliga insatser ska förhindras.

LSS är en lag som har inneburit en revolution för många med omfattande och varaktiga funktionsnedsättningar. Den personliga assistansen är en insats i LSS som ger individen frihet att leva ett självvalt liv med ett personligt utformat stöd. De senaste åren har insatsen i praktiken begränsats med svåra konsekvenser för både användare och anhöriga. Vi försvarar rätten till personlig assistans och anser att grundintentionerna måste återställas. För kommunens del handlar det om att ta beslut om tillräcklig assistans när statens beslut inte täcker behovet.

Personer med långvarig psykisk, intellektuell eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning som bor i egen lägenhet har rätt till boendestöd. Stödet ska vara avgiftsfritt.

Välfärd är brottsförebyggande

*Skurkar faller inte ner från skyn, inte heller stiger de upp ur jorden som onda andar.
De är produkter av en felaktig social ordning och varje medborgare är därför skyldig till deras existens.*
Mahatma Gandhi

Brottsligheten är socialt rotad. Sociala orättvisor har en nedbrytande effekt och utgör en grogrund för våld och kriminalitet. Ojämlighet och maktlöshet genererar otrygghet. Otrygghet föder rädsla, en destruktiv kraft som alstrar osämja och kriminalitet.

Ojämlighet är i grund och botten ett gemensamt problem eftersom alla drabbas. Den ska bemötas med en politik för jämlikhet. Om människor känner sig delaktiga i samhället skapas trygghet. Ju mer jämlikhet, desto mer tillit och förtroende människor emellan. Solidariteten är konstruktiv och dess ändamål är att med gemensamma lösningar gagna allas väl och ve.

Det brottsförebyggande arbetat handlar om att motverka segregation och klassklyftor och om att bygga välfärd och trygghet. Trygga och stabila uppväxtvillkor, en bra skola, meningsfullt arbete och fritid samt delaktighet i samhällslivet och möjlighet att påverka den egna situationen, minskar risken för brottslighet. Det är viktigt med ett väl fungerande samarbete mellan olika myndigheter och civilsamhället för att så få som möjligt ska hamna i missbruk och kriminalitet.

Vi vill framhäva ett 24-timmarsperspektiv i arbetet med barn och unga. Vi vill ha en fördjupad samverkan mellan skola, socialtjänst och fritid för förebyggande och tidiga insatser. Barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden och individ- och familjeomsorgsnämnden ska gemensamt utveckla befintlig samverkansmodell i syfte att förstärka det förebyggande arbetet bland barn och unga.

Föreningslivet, skolan och kommunens förvaltningar ska samverka med polisen för att öka tryggheten. Tillgänglig polis är grundläggande för medborgarnas trygghet.

Alla människor har rätt till ett liv i trygghet och säkerhet. Det är viktigt att skapa miljöer så att människor känner sig trygga. Gångvägar till och från hållplatser ska vara väl upplysta och utan skymmande buskage. Nattvandrare som bygger på frivilliginsatser bidrar till tryggheten. Städning av offentliga platser är viktig. Klotter på kommunens fastigheter ska tas bort inom 24 timmar.

Förebyggande arbete ska vara kommunens ledord i arbete mot alkohol och annat drogbruk. I arbetet ska föreningslivet involveras och samarbetet med organisationer som har drogförebyggande arbete som mål ska stärkas. Fler alkohol- och drogfria mötesplatser och miljöer för barn och ungdomar ska erbjudas. Kommunen ska, så långt det är lagligt möjligt, begränsa det nattliga öppethållandet på krogar och pubar. En aktiv tillsyn av alkoholserveringen ska bedrivas, gärna i samarbete med Skatteverket

För Vänsterpartiets kommunfullmäktige

Jerry Hansson

Gruppledare